

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 122

van **KIM DE WITTE**

datum: 20 november 2019

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Nut taalbaden - Wetenschappelijk onderzoek

In de beleidsnota Onderwijs 2019-2024 lezen we: "Kinderen die een taalachterstand hebben, laten we een taalintegratietraject volgen. Dat bestaat in beginsel uit een taalbadklas of een ander volwaardig alternatief, maar heeft in alle gevallen tot doel om leerachterstand en schooluitval maximaal tegen te gaan en gelijke kansen voor iedereen echt te realiseren."

Alle onderzoek zegt dat dit de foute aanpak is; van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) tot professoren van de KU Leuven, UGent en UAntwerpen. In een studie van prof. dr. Piet Van Avermaet (UGent), waarnaar in de beleidsnota van de minister zelfs verwezen wordt, lezen we bijvoorbeeld: "Het submersiemodel is lange tijd het dominante paradigma geweest, maar empirisch onderzoek toont dat dit geen onverdeeld succes was."

Maar evengoed de kleuterjuffen die dagelijks met hun voeten in de praktijk staan. Allemaal zeggen ze: "Betrek de kindjes met taalachterstand in gewone klassen, stimuleer ze extra rond taal en laat ze leren van elkaar. Functioneel, spelend, samenwerkend. Zowel de taalarme als taalsterke leerlingen varen hier wel bij, ook dat is wetenschappelijk bewezen. Als je kindjes met taalachterstand samen zet in één klas, dan krijg je een taalwoestijn, geen taalbad."

Kan de minister één of meerdere recente, gepubliceerde, wetenschappelijke studies bezorgen waaruit blijkt dat taalscreening en taalbaden bij vijf- en zesjarige leerlingen de "leerachterstand en schooluitval maximaal tegengaan"?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr.122 van 20 november 2019

van **KIM DE WITTE**

In de Vlaamse context werd tot op heden geen wetenschappelijk onderzoek gevoerd dat specifiek het effect van taalscreening en taalbaden bij vijf- en zesjarige leerlingen op de leerachterstand en de latere schooluitval onderzoekt. Er is in de internationale wetenschappelijke literatuur geen eensgezindheid over de effectiviteit van taalbaden. Dat is ook niet verwonderlijk aangezien de implementatie van taalbaden op meerdere manieren kan gebeuren die meer of minder effectief zijn afhankelijk van de context. Die context is dus, ook in Vlaanderen, cruciaal.

Er worden in de wetenschappelijke literatuur enkele bezorgdheden geformuleerd ten aanzien van taalbadklassen. Het komt er dan op aan die bezorgdheden ernstig te nemen en te ondervangen. Het is inderdaad belangrijk dat kinderen voldoende in contact komen met taalrijke, Nederlandstalige kinderen. Maar in bepaalde scholen is de concentratie aan anderstalige leerlingen zo sterk dat het apart zetten in een taalklas op dit vlak niet zo veel verschil maakt. Er mag inderdaad niet lichtzinnig omgesprongen worden met de inrichting van een extra jaar als dit niet nodig is. Maar als het wel nodig is, dan is men geen 'jaar kwijt' maar heeft men een succesvolle schoolloopbaan gewonnen.

Ik wil graag verwijzen naar het Nederlandse voorbeeld van de schakelklassen. Schakelklassen worden in Nederland ingericht voor leerlingen met een grote taalachterstand in het zogenaamd primair onderwijs met als doel ze gedurende één schooljaar bij te spijkeren zodat ze terug kunnen aansluiten in het regulier onderwijs. Gedurende dat schakeljaar krijgen kinderen die voor dit traject kiezen intensief taalonderwijs in een aparte groep. Het is geen one-size-fits-all, de lokale actoren (in Nederland de gemeenten) en scholen krijgen immers zeggenschap en verantwoordelijkheid over de inrichting van de schakelklassen. Zij zijn voor een groot deel vrij in de keuze voor het type schakelklas (voltijds, deeltijds, verlengde schooldag) en de leeftijdsgroep waarop de schakelklas is gericht.

De Nederlandse praktijk van schakelklassen werd wetenschappelijk geëvalueerd (Mulder e.a. 2008). De evaluatie gaf een genuanceerd maar overwegend positief beeld van de effectiviteit van de schakelklassen. Niet enkel voor taal maar ook voor rekenen werden positieve effecten gevonden. De effecten op langere termijn (zoals schooluitval) werden in deze studie niet meegenomen.

Het is niet mijn bedoeling om één uniform taalinitiatietraject of één uniforme implementatie van taalbaden op te leggen aan alle scholen. Het is dus niet zo dat alle kinderen van de welke de taalscreening taalachterstand vaststelt, automatisch een volledig extra jaar uitsluitend in een apart taalbadklas zullen doorbrengen. Scholen kunnen zelf het traject kiezen dat zij voor een bepaalde leerling of een bepaalde leerlingengroep het meest aangewezen vinden. Het taalbad is een vorm van taalintegratietraject, maar er zijn ook andere vormen mogelijk. Bovendien kan het taalbad op meerdere manieren worden ingevuld afhankelijk van de specifieke context en behoeften. We creëren geen uniforme staatspedagogie, maar wel extra ondersteuning en we voorzien daar ook extra middelen voor. Dat de huidige aanpak onvoldoende werkt om alle kinderen een gelijke start te geven bij de aanvang van het lager onderwijs is ondertussen immers voldoende aangetoond.

Ik wil de uiteenlopende resultaten en inzichten uit wetenschappelijk onderzoek meenemen in de verdere uitrol van mijn beleid. Voor de ontwikkeling van het instrument voor de taalscreening zal beroep gedaan worden op wetenschappers. De implementatie van de taalintegratietrajecten moet nog vorm krijgen en daarbij zullen zowel de inzichten uit wetenschappelijk onderzoek als de inzichten en ervaringen van de betrokken schoolleiders en lokale actoren worden meegenomen om tot oplossingen te komen die aansluiten bij de specifieke context van de school en de betrokken leerlingen.

Referentie: Mulder, L. e.a. (2008), Inrichting en effecten van schakelklassen: resultaten van het evaluatieonderzoek schakelklassen in het schooljaar 2006/2007. In: Tijdschrift voor Communicatiewetenschap.